

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Maatschappelijk assistent

////////////////////////////////////
BK-0362-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Maatschappelijk assistent

Deze benaming komt voor in de Competent fiche "K120101 Sociale dienstverlening"

1.2 DEFINITIE

De maatschappelijk assistent informeert, adviseert, oriënteert, ondersteunt en begeleidt de cliënt en het cliëntsysteem teneinde een maximale benutting van hun rechten, hun welzijn en hun empowerment te realiseren.

1.3 EXTRA INFORMATIE

Een maatschappelijk assistent vervult in zijn werkzaamheden een sturende rol waarbij de beroepsbeoefenaar over meer autonomie en verantwoordelijkheid beschikt dan de maatschappelijk werker. De maatschappelijk assistent is eindverantwoordelijke van een dossier en behoudt bijgevolg een helicopterview over het hele dossier. Hierbij komt zowel het preventieve luik als het curatieve luik aan bod. Bijgevolg is de complexiteit van de dossiers bij de maatschappelijk assistent zwaarder dan bij de maatschappelijk werker (er moet rekening gehouden worden met meerdere factoren die ingrijpen op elkaar). De maatschappelijk assistent onderzoekt en signaleert knelpunten op beleidsniveau binnen en buiten de eigen organisatie. Het aangaan van externe contacten gebeurt in functie van de eigen dossiers, maar ook om de organisatie extern te representeren.

De maatschappelijk assistent werkt vanuit het sociaal-agogisch vakgebied. Binnen de uitoefening van zijn beroep dient hij samen te werken met andere disciplines zoals de gezondheidszorg, welzijn, juridische diensten...

Het cliëntsysteem is het netwerk rond de cliënt. Dit netwerk omvat relaties die het probleem veroorzaken, versterken of kunnen bijdragen aan de oplossing.

De cliënt en het cliëntsysteem hebben verschillende hulpbehoefte(n) en bestaan uit verschillende doelgroepen en kunnen in verschillende contexten gesitueerd worden.

Doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken met respect voor diversiteit

Contexten waarbinnen de maatschappelijk assistent de hulpvraag behandelt:

- OCMW's
- Mutualiteiten
- Voorzieningen voor personen met een beperking
- Maatwerksector
- Ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen
- Woon- en zorgcentra
- Gevangeniswezen en justitiehuisen
- Algemeen welzijnswerk
- Thuiszorg
- Geestelijke gezondheidszorg
- Bijzondere jeugdzorg
- ...

Mogelijke hulpvraag waarmee de cliënt zich aandient:

- Juridisch (vb. juridisch advies, opvolging personen onder gerechtelijk toezicht, bijzondere jeugdbijstand...)
- Financieel (vb. financiële steun, budgetbeheer, schuldbemiddeling...)
- Werk en opleiding (vb. werkervaring aanbieden, opleidingen...)
- Ziekte, handicap en zorgbehoefte
- Gezondheid (vb. hulp bij medische kosten, gezonde levensstijl, samenwerking met de gezondheidszorg...)
- Wonen (vb. sociaal woonaanbod, opvangcentra...)
- Energie (vb. energiefactuur, budgetmeter...)
- Vrije tijd (vb. aanbod evenementen, toelage voor vrije tijd, vakantie en speelpleinen...)
- Psychologisch (vb. crisisinterventie, beschut wonen...) en psychosociaal
- Empowerment
- ...

Empowerment verwijst naar het versterken van mensen en groepen zodat ze kunnen deelnemen aan de samenleving. Via empowerment krijgen individuen, organisaties en gemeenschappen greep op hun eigen situatie en hun omgeving. Ze verwerven controle en hun kritisch bewustzijn scherpt aan.

1.4 SECTOREN

- Social profit (PC318 Diensten voor gezins- en bejaardenhulp, PC319 Opvoedings- en huisvestigingsinrichtingen en -diensten, PC327 Beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen en maatwerkbedrijven, PC329 Socio-culturele sector, PC330 Gezondheidsinrichtingen en -diensten, PC331 Vlaamse welzijns- en gezondheidssector, PC337 Non-profitsector)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

CM Landsbond – namens de Diensten Maatschappelijk Werk van de Ziekenfondsen

Federatie Van Vlaamse O.C.M.W. Maatschappelijk Werkers

Emmaüs - Zevenbergen

VIVO (Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding)

Mede-indieners

IMSIR

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): K120101 Sociale dienstverlening, 31 januari 2014

Relatie tot het referentiekader

Uit de Competent-fiche K 120101 Sociale dienstverlening (m/v) werden volgende basisactiviteiten geselecteerd:

- De situatie en de behoeften van de persoon analyseren
- De persoon informeren over sociale hulpmogelijkheden en administratieve stappen. De persoon doorverwijzen naar bevoegde organisaties, een arts, een integratievereniging, hulpnetwerken...
- Samen met de persoon of het gezin een sociaal begeleidingsplan opstellen en opvolgen

Uit de specifieke activiteiten werden volgende competenties weerhouden :

- Aanvraagdossiers voor sociale hulp samenstellen en administratief opvolgen
- Sociale projecten van de organisatie (helpen) uitwerken
- De gegevens over de activiteiten van de dienst of de organisatie opvolgen en analyseren. Een vooruitgangstraject voorstellen

De formulering van de competenties en de onderliggende vaardigheden werden aangepast aan de gebruikelijke terminologie in de sector en aangevuld met input aangeleverd door de arbeidsmarktactoren die betrokken werden bij de totstandkoming van het dossier. Bij elke activiteit werden overbodige vaardigheden geschrapt of verplaatst naar een andere activiteit. Ontbrekende vaardigheden werden toegevoegd.

Op basis van de gehanteerde referentiekaders werden eveneens ontbrekende activiteiten toegevoegd:

- Werkt volgens de wettelijke reglementeringen en procedure(s)

- Handelt professioneel en volgens de deontologische principes
- Werkt samen in multidisciplinair verband
- Communiqueert professioneel en empathisch met de cliënt en het cliëntsysteem
- Plant en organiseert de eigen activiteiten
- Bouwt eigen deskundigheid op
- Organiseert en faciliteert opleidingsacties
- Draagt bij tot de ontwikkeling van het beleid
- Gaat correct om met diversiteit
- Organiseert het onthaal
- Organiseert de vraagverheldering van de cliënt
- Voert een sociaal onderzoek uit indien nodig
- Stelt het dossier samen en start de hulpverlening op
- Bereidt een groepsessie voor
- Leidt de groepsessie
- Stuurt operationeel de maatschappelijk werkers aan

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Werkt volgens de wettelijke reglementeringen en procedure(s)				
<ul style="list-style-type: none"> • Verleent hulp binnen de grenzen van het wetgevend en professioneel kader 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van sociaal recht (sociale zekerheid en arbeidsrecht) • Kennis van relevante sociale en juridische wetgeving
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt volgens afspraken en visie van de organisatie 	✓			
2. Handelt professioneel en volgens de deontologische principes				
<ul style="list-style-type: none"> • Handelt volgens de professionele, ethische en deontologische principes 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van eigen referentiekader • Grondige kennis van beroepsethiek en deontologische code
<ul style="list-style-type: none"> • Handelt met oog voor het eigen referentiekader 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bouwt een relatie op met respect voor de medische, sociale en culturele achtergrond 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
van de cliënt				
• Draagt bij tot empowerment van de cliënt	✓			
• Betreft de cliënt bij de besluitvorming	✓			
• Respecteert het beroepsgeheim conform het wettelijk kader	✓			
• Respecteert de zakelijke omgangsvormen	✓			
• Verzorgt de persoonlijke hygiëne en zorgt voor een verzorgd voorkomen	✓			
3. Werkt samen in multidisciplinair* verband				
• Herkent en respecteert in het kader van de hulpverlening de rollen, verschillen en grenzen van iedere partner	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van rapportering • Kennis van interdisciplinair werken • Kennis van vakterminologie • Kennis van de Nederlandse taal om op deskundige wijze te kunnen hanteren in het kader van het beroep en dit zowel mondeling als schriftelijk • Kennis van vergadertechnieken • Grondige kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...) • Grondige kennis van teamgerelateerde sociale vaardigheden (vb. onderhandelingstechnieken, groepsdynamiek, zelfreflectie, conflicthantering, feedback...) • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke
• Werkt multidisciplinair samen om de gemeenschappelijke doelstellingen van de hulpverlening te verwezenlijken in een klimaat van respect en vertrouwen	✓			
• Bouwt mee aan het informele en formele netwerk van de cliënt (betrekken van reguliere diensten, netwerkvorming en netwerkopbouw)	✓			
• Overlegt met andere partners om samen tot beslissingen te komen	✓			
• Bemiddelt met anderen om afspraken te maken en conflicten te voorkomen		✓		
• Bouwt constructief mee aan een positieve teamsfeer	✓			
• Maakt gebruik van onderhandelingstechnieken om eventuele conflicten op te lossen		✓		
• Maakt zijn eigen professionele standpunt kenbaar tijdens overleg met het multidisciplinaire team	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Deelt en beheert gegevens met andere hulpverleners en instanties 	✓			omgevingskarakteristieken
<ul style="list-style-type: none"> • Garandeert de continuïteit van de (multidisciplinaire) hulpverlening of de multidisciplinaire samenwerking in het kader van de hulpverlening 	✓			
<p>* *Er zijn in een team een veelheid aan disciplines (o.a. juristen, artsen, psychologen...) aanwezig, maar elke beroepsgroep heeft zijn specifieke taken die duidelijk afgegrensd zijn van de taken van een andere beroepsgroep.</p>				
<h4>4. Communiceert professioneel en empathisch met de cliënt en het cliëntsysteem</h4>				
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat op empathische wijze om met de cliënt waarbij de nodige afstand bewaard wordt om een professionele relatie te behouden 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de Nederlandse taal om op deskundige wijze te kunnen hanteren in het kader van het beroep en dit zowel mondeling als schriftelijk • Grondige kennis van diverse methodieken en werkvormen m.b.t. hulpverlening en veranderingsprocessen (vb. motivatiestrategieën, veranderstrategieën...) • Grondige kennis van gesprekstechnieken (vb. slecht nieuwsgesprek, motiverende gespreksvoering, familiegesprek...)
<ul style="list-style-type: none"> • Luistert actief zonder een waardeoordeel te vellen, rekening houdend met de geschiedenis en eigenheid van de cliënt en vergewist zich ervan dat hij/zij de cliënt correct begrepen heeft 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Past het taalgebruik aan in functie van de cliënt, zowel naar inhoud als naar vorm 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Informeert en adviseert de cliënt om zijn zelfredzaamheid te bevorderen 	✓			
<h4>5. Werkt volgens de kwaliteitsprincipes</h4>				
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt volgens het kwaliteitshandboek en vertaalt dit in concrete afspraken 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van kwaliteitszorg • Kennis van klachtenbehandeling
<ul style="list-style-type: none"> • Evalueert de kwaliteit van de geleverde diensten 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Signaleert vastgestelde knelpunten op het niveau van de eigen werkzaamheden 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Signaleert vastgestelde knelpunten op het niveau van de eigen organisatie 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Signaleert vastgestelde knelpunten op 		✓		

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
beleidsniveau				
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt de organisatie alert voor drempels binnen de eigen werking 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt mogelijke voorstellen uit om de drempels weg te werken 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Stuurt de werkzaamheden bij indien nodig 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Behandelt klachten 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeelt alle klachten en werkt op basis hiervan oplossingen uit 		✓		
6. Plant en organiseert de eigen activiteiten				
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt een planning op 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van planning en organisatie van het takenpakket
<ul style="list-style-type: none"> • Past een planning aan wijzigende omstandigheden aan 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Plant zijn interne en externe activiteiten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Voert zelfstandig zijn taken uit, neemt hiervoor de verantwoordelijkheid en behoudt het overzicht 	✓			
7. Bouwt eigen deskundigheid op				
<ul style="list-style-type: none"> • Volgt wetenschappelijke ontwikkelingen in het vakgebied op en zorgt ervoor dat ze geïmplementeerd kunnen worden in de praktijk 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van professionele fora • Kennis van relevante informatiebronnen • Kennis van beschikbare en relevante opleidingen • Kennis van reflectiestrategieën
<ul style="list-style-type: none"> • Vertaalt nieuwe ontwikkelingen naar de eigen werkzaamheden en de werkzaamheden van het team 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Blijft op de hoogte van de actualiteit in de relevante werkvelden 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Raadpleegt informatiebronnen (tijdschriften, internetsites...) 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Onderhoudt en verruimt de eigen kennis, 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
attitudes en vaardigheden				
• Maakt gebruik van feedback	✓			
• Wisselt tips en ervaringen uit met collega's om te leren van elkaars deskundigheid	✓			
• Neemt deel aan teamvergaderingen	✓			
• Neemt deel aan vormingsactiviteiten	✓			
• Bouwt een professioneel netwerk uit	✓			
• Kan doelgericht methodisch onderbouwd werken en staat in voor effectieve en efficiënte hulpverlening	✓			
8. Organiseert en faciliteert opleidingsacties				
• Werkt mee aan het opleidingstraject van de nieuwe medewerkers	✓			• Kennis van pedagogische technieken
• Begeleidt studenten in opleiding en schept een gunstige leersituatie	✓			• Kennis van evaluatietechnieken
• Bouwt verder op de reeds aanwezige kennis en vaardigheden	✓			
• Geeft studenten feedback over hun functioneren	✓			
9. Draagt bij tot de ontwikkeling van het beleid				
• Neemt deel aan intercollegiaal overleg en kennisnetwerken	✓			• Kennis van psychosociale wetenschappen
• Draagt bij tot een positief imago van het beroep van maatschappelijk assistent en geeft mee vorm aan een duidelijke beroepsidentiteit	✓			• Kennis van methodische modellen (vb. biopsychosociaal model, empowerment, systeemdenken...)
• Analyseert de praktijkcontext met de bedoeling knelpunten op te sporen en deze zowel binnen als buiten de eigen organisatie te signaleren op beleidsniveau	✓			• Kennis van maatschappelijke tendensen en knelpunten
				• Kennis van wetenschappelijke onderzoeksmethodes
				• Kennis van professionele fora

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Volgt de vakliteratuur 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Neemt deel aan activiteiten die erop gericht zijn het beleid en de welzijnsdiensten aan te sturen en de dienstverlening beter toegankelijk te maken 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Ondersteunt de verspreiding, toepassing, evaluatie en bijsturing van aanbevelingen voor best practices 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Legt en onderhoudt (informele) contacten met deskundigen binnen en buiten de organisatie 	✓			
10. Gaat correct om met diversiteit				
<ul style="list-style-type: none"> Eerbiedigt de persoonlijke levenssfeer van de cliënt en het cliëntensysteem zonder discriminatie op grond van ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging of lidmaatschap of enig ander criterium op grond waarvan kan worden gediscrimineerd 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Grondige kennis van diversiteit: sociale (economische status, opleidingsniveau...), etnische, religieuze of filosofische achtergrond, seksuele geaardheid, gender...
<ul style="list-style-type: none"> Past de eigen hulpverleningsstijl aan ten aanzien van de cliënt 		✓		
11. Organiseert het onthaal				
<ul style="list-style-type: none"> Verwelkomt de cliënt op gepaste wijze 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Grondige kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...) Grondige kennis van de organisatie en de structuur van de contexten (vb. OCMW's, mutualiteiten, voorzieningen voor personen met een beperking, maatwerksector, ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen, woon- en
<ul style="list-style-type: none"> Stelt de dienstverlening voor 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Luistert naar het verhaal van de cliënt 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Polst naar de verwachtingen van de cliënt en toetst deze af bij de cliënt 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Adviseert de cliënt over verdere stappen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Maakt een vervolgafpraak of verwijst door 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
				<p>zorgcentra, gevangeniswezen en justitiehuisen, algemeen welzijnswerk, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, bijzondere jeugdzorg...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
12. Organiseert de vraagverheldering van de cliënt				
<ul style="list-style-type: none"> • Luistert naar de hulpvraag van de cliënt 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van screeningsinstrumenten • Grondige kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...) • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
<ul style="list-style-type: none"> • Behandelt de vraagverheldering op de verschillende probleemdomeinen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Vraagt door naar motieven, oorzaken en achtergrond en interpreteert de signalen van de cliënt 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Pleegt, indien nodig, overleg met de doorverwijzer 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Polst naar de verwachtingen van de cliënt en toetst deze af bij de cliënt 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt afspraken met de cliënt rond de hulpverlening 	✓			
13. Voert een sociaal onderzoek uit indien nodig				
<ul style="list-style-type: none"> • Zoekt de noodzakelijke informatie op 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Grondige kennis van de sociale kaart • Grondige kennis van beroepsspecifieke handelingen (vb. sociaal onderzoek...) • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale,
<ul style="list-style-type: none"> • Contacteert instanties om de noodzakelijke informatie te bekomen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Analyseert de verkregen informatie 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Formuleert een advies 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
				psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
14. Stelt het dossier samen en start de hulpverlening op				
<ul style="list-style-type: none"> Stelt een dossier op na analyse van alle beschikbare informatie 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van dossieropbouw Kennis van kantoor- en bedrijfseigen software Grondige kennis van de organisatie en de structuur van de contexten (vb. OCMW's, mutualiteiten, voorzieningen voor personen met een beperking, maatwerksector, ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen, woon- en zorgcentra, gevangeniswezen en justitiehuisen, algemeen welzijnswerk, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, bijzondere jeugdzorg...)
<ul style="list-style-type: none"> Stelt prioriteiten en maakt de synthese van situaties die uit verschillende problematieken bestaan 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Vervolledigt het administratief dossier 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Onderneemt dringende acties indien nodig 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Verdedigt de belangen van de cliënt 	✓			
15. Informeert de cliënt over hulpbronnen en (administratieve) stappen en verwijst indien nodig de persoon door				
<ul style="list-style-type: none"> Verduidelijkt de mogelijkheden binnen het hulpaanbod 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van methodes voor probleemoplossing Grondige kennis van de sociale kaart Grondige kennis van de organisatie en de structuur van de contexten (vb. OCMW's, mutualiteiten, voorzieningen voor personen met een beperking, maatwerksector, ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen, woon- en zorgcentra, gevangeniswezen en justitiehuisen, algemeen welzijnswerk, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, bijzondere jeugdzorg...) Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met
<ul style="list-style-type: none"> Informeert de cliënt over zijn rechten en plichten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Bemiddelt tussen de cliënt en de voorzieningen en/of officiële instanties 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Bepaalt de organisaties en interne diensten die voor de cliënt van belang zijn 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Rondt de procedure af indien aangewezen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Bepaalt het verdere verloop van het proces 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
				variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
16. Voert samen met de cliënt het hulpverleningsplan uit				
• Begeleidt de cliënt	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Grondige kennis van diverse methodieken en werkvormen m.b.t. hulpverlening en veranderingsprocessen (vb. motivatiestrategieën, veranderstrategieën...) • Grondige kennis van een hulpverleningsplan • Grondige kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...) • Grondige kennis van gesprekstechnieken (vb. slecht nieuwsgesprek, motiverende gespreksvoering, familiegesprek...) • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
• Bouwt een vertrouwensrelatie op met de cliënt	✓			
• Responsabiliseert en emancipeert de cliënt	✓			
• Biedt psychosociale ondersteuning bij verwerkings- en veranderingsprocessen	✓			
• Maakt een inschatting van risico's voor de cliënt en zijn omgeving	✓			
• Organiseert overlegmomenten met de cliënt	✓			
• Stemt het begeleidings- of hulpverleningsplan af met alle betrokkenen	✓			
• Bemiddelt tussen de cliënt en officiële instanties		✓		
• Volgt de uitvoering van de te ondernemen acties op	✓			
• Volgt de ontwikkeling van de begeleiding op en stuurt bij indien nodig	✓			
• Sluit de begeleiding af of draagt deze over	✓			
17. Voert de administratieve taken uit				
• Gebruikt kantoor- en bedrijfseigen software (tekstverwerking, rekenblad...)	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de Nederlandse taal om op deskundige wijze te kunnen hanteren in het kader van het beroep en dit zowel mondeling als schriftelijk • Kennis van redactionele normen
• Gebruikt webapplicaties van verschillende instanties voor aanvragen, informatieverstrekking...	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Vult het cliëntendossier in • Maakt verslagen op 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van kantoor- en bedrijfseigen software
	✓			
18. Bereidt een groepsessie voor				
<ul style="list-style-type: none"> • Polst naar de verwachtingen van de groepsleden en toetst deze af • Bereidt de inhoud van de groepsessie voor • Selecteert de gepaste werkvorm • Treft logistieke voorbereidingen 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Grondige kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...) • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
	✓			
	✓			
	✓			
19. Leidt de groepsessie				
<ul style="list-style-type: none"> • Betreft elk individueel groepslid bij de sessie en • Bewaakt de groepsdynamiek • Stuurt de groep volgens de doelstellingen • Hanteert de gekozen werkvormen afhankelijk van de doelstellingen • Gebruikt didactische hulpmiddelen • Rondt de groepsessie af en vraagt aan de deelnemers hoe ze de sessie ervaren hebben • Verzamelt verbeterpunten bij de deelnemers 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van leiderschap • Kennis van evaluatietechnieken • Grondige kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...) • Grondige kennis van groepsdynamische processen* • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
	✓			
	✓			
	✓			
	✓			
	✓			
	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
20. Coördineert projecten van de organisatie				
• Werkt een voorstel van project uit	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van projectmanagement • Kennis van leiderschap
• Luistert naar de inbreng van anderen	✓			
• Neemt taken en verantwoordelijkheden op	✓			
• Werkt samen een planning uit	✓			
• Past een planning aan wijzigende omstandigheden aan		✓		
• Geeft aanwijzingen aan medewerkers en/of deelnemers	✓			
21. Stuurt operationeel de maatschappelijk werkers aan				
• Stelt de planning op en past ze aan wijzigende omstandigheden aan	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van leiderschap • Grondige kennis van teamgerelateerde sociale vaardigheden (vb. onderhandelingstechnieken, groepsdynamiek, zelfreflectie, conflicthantering, feedback...)
• Past de planning aan wijzigende omstandigheden aan		✓		
• Verdeelt taken en verantwoordelijkheden	✓			
• Informeert, begeleidt, stuurt en motiveert (nieuwe) medewerkers	✓			
• Controleert de uitvoering van de opdrachten en het naleven van procedures	✓			

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Kennis van psychosociale wetenschappen
- Kennis van sociaal recht (sociale zekerheid en arbeidsrecht)
- Kennis van relevante sociale en juridische wetgeving
- Kennis van methodes voor probleemoplossing
- Kennis van planning en organisatie van het takenpakket
- Kennis van dossieropbouw
- Kennis van rapportering

- Kennis van interdisciplinair werken
- Kennis van methodische modellen (vb. biopsychosociaal model, empowerment, systeemdenken...)
- Kennis van eigen referentiekader
- Kennis van maatschappelijke tendensen en knelpunten
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van de Nederlandse taal om op deskundige wijze te kunnen hanteren in het kader van het beroep en dit zowel mondeling als schriftelijk
- Kennis van redactionele normen
- Kennis van wetenschappelijke onderzoeksmethodes
- Kennis van projectmanagement
- Kennis van pedagogische technieken
- Kennis van leiderschap
- Kennis van vergadertechnieken
- Kennis van kantoor- en bedrijfseigen software
- Kennis van professionele fora
- Kennis van screeningsinstrumenten
- Kennis van evaluatietechnieken
- Kennis van relevante informatiebronnen
- Kennis van beschikbare en relevante opleidingen
- Kennis van reflectiestrategieën
- Kennis van kwaliteitszorg
- Kennis van klachtenbehandeling

- Grondige kennis van diverse methodieken en werkvormen m.b.t. hulpverlening en veranderingsprocessen (vb. motivatiestrategieën, veranderstrategieën...)
- Grondige kennis van een hulpverleningsplan
- Grondige kennis van diversiteit: sociale (economische status, opleidingsniveau...), etnische, religieuze of filosofische achtergrond, seksuele geaardheid, gender...
- Grondige kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...)
- Grondige kennis van gesprekstechnieken (vb. slecht nieuwsgesprek, motiverende gespreksvoering, familiegesprek...)
- Grondige kennis van teamgerelateerde sociale vaardigheden (vb. onderhandelingstechnieken, groepsdynamiek, zelfreflectie, conflicthantering, feedback...)
- Grondige kennis van de sociale kaart
- Grondige kennis van beroepsspecifieke handelingen (vb. sociaal onderzoek...)
- Grondige kennis van groepsdynamische processen*
- Grondige kennis van de organisatie en de structuur van de contexten (vb. OCMW's, mutualiteiten, voorzieningen voor personen met een beperking, maatwerksector, ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen, woon- en zorgcentra, gevangeniswezen en justitiehuisen, algemeen welzijnswerk, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, bijzondere jeugdzorg...)
- Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken
- Grondige kennis van beroepsethiek en deontologische code

Cognitieve vaardigheden

- Verleent hulp binnen de grenzen van het wetgevend en professioneel kader
- Werkt volgens afspraken en visie van de organisatie
- Handelt volgens de professionele, ethische en deontologische principes
- Handelt met oog voor het eigen referentiekader
- Bouwt een relatie op met respect voor de medische, sociale en culturele achtergrond van de cliënt
- Draagt bij tot empowerment van de cliënt
- Betrekt de cliënt bij de besluitvorming
- Respecteert het beroepsgeheim conform het wettelijk kader
- Respecteert de zakelijke omgangsvormen
- Verzorgt de persoonlijke hygiëne en zorgt voor een verzorgd voorkomen
- Herkent en respecteert in het kader van de hulpverlening de rollen, verschillen en grenzen van iedere partner
- Werkt multidisciplinair samen om de gemeenschappelijke doelstellingen van de hulpverlening te verwezenlijken in een klimaat van respect en vertrouwen
- Bouwt mee aan het informele en formele netwerk van de cliënt (betrekken van reguliere diensten, netwerkvorming en netwerkopbouw)
- Overlegt met andere partners om samen tot beslissingen te komen
- Bouwt constructief mee aan een positieve teamsfeer
- Maakt zijn eigen professionele standpunt kenbaar tijdens overleg met het multidisciplinaire team
- Deelt en beheert gegevens met andere hulpverleners en instanties
- Garandeert de continuïteit van de (multidisciplinaire) hulpverlening of de multidisciplinaire samenwerking in het kader van de hulpverlening
- Gaat op empathische wijze om met de cliënt waarbij de nodige afstand bewaard wordt om een professionele relatie te behouden
- Luistert actief zonder een waardeoordeel te vellen, rekening houdend met de geschiedenis en eigenheid van de cliënt en vergewist zich ervan dat hij/zij de cliënt correct begrepen heeft
- Past het taalgebruik aan in functie van de cliënt, zowel naar inhoud als naar vorm
- Informeert en adviseert de cliënt om zijn zelfredzaamheid te bevorderen
- Werkt volgens het kwaliteitshandboek en vertaalt dit in concrete afspraken
- Stelt een planning op
- Plant zijn interne en externe activiteiten
- Voert zelfstandig zijn taken uit, neemt hiervoor de verantwoordelijkheid en behoudt het overzicht
- Volgt wetenschappelijke ontwikkelingen in het vakgebied op en zorgt ervoor dat ze geïmplementeerd kunnen worden in de praktijk
- Vertaalt nieuwe ontwikkelingen naar de eigen werkzaamheden en de werkzaamheden van het team
- Blijft op de hoogte van de actualiteit in de relevante werkvelden
- Raadpleegt informatiebronnen (tijdschriften, internetsites...)
- Onderhoudt en verruimt de eigen kennis, attitudes en vaardigheden
- Maakt gebruik van feedback
- Wisselt tips en ervaringen uit met collega's om te leren van elkaars deskundigheid
- Neemt deel aan teamvergaderingen
- Neemt deel aan vormingsactiviteiten

- Bouwt een professioneel netwerk uit
- Kan doelgericht methodisch onderbouwd werken en staat in voor effectieve en efficiënte hulpverlening
- Werkt mee aan het opleidingstraject van de nieuwe medewerkers
- Begeleidt studenten in opleiding en schept een gunstige leersituatie
- Bouwt verder op de reeds aanwezige kennis en vaardigheden
- Geeft studenten feedback over hun functioneren
- Neemt deel aan intercollegiaal overleg en kennisnetwerken
- Draagt bij tot een positief imago van het beroep van maatschappelijk assistent en geeft mee vorm aan een duidelijke beroepsidentiteit
- Analyseert de praktijkcontext met de bedoeling knelpunten op te sporen en deze zowel binnen als buiten de eigen organisatie te signaleren op beleidsniveau
- Volgt de vakliteratuur
- Neemt deel aan activiteiten die erop gericht zijn het beleid en de welzijnsdiensten aan te sturen en de dienstverlening beter toegankelijk te maken
- Ondersteunt de verspreiding, toepassing, evaluatie en bijsturing van aanbevelingen voor best practices
- Legt en onderhoudt (informele) contacten met deskundigen binnen en buiten de organisatie
- Eerbiedigt de persoonlijke levenssfeer van de cliënt en het cliëntensysteem zonder discriminatie op grond van ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging of lidmaatschap of enig ander criterium op grond waarvan kan worden gediscrimineerd
- Verwelkomt de cliënt op gepaste wijze
- Stelt de dienstverlening voor
- Luistert naar het verhaal van de cliënt
- Polst naar de verwachtingen van de cliënt en toetst deze af bij de cliënt
- Adviseert de cliënt over verdere stappen
- Maakt een vervolgafspraken of verwijst door
- Luistert naar de hulpvraag van de cliënt
- Behandelt de vraagverheldering op de verschillende probleemdomeinen
- Vraagt door naar motieven, oorzaken en achtergrond en interpreteert de signalen van de cliënt
- Pleegt, indien nodig, overleg met de doorverwijzer
- Polst naar de verwachtingen van de cliënt en toetst deze af bij de cliënt
- Maakt afspraken met de cliënt rond de hulpverlening
- Zoekt de noodzakelijke informatie op
- Contacteert instanties om de noodzakelijke informatie te bekomen
- Analyseert de verkregen informatie
- Formuleert een advies
- Stelt een dossier op na analyse van alle beschikbare informatie
- Stelt prioriteiten en maakt de synthese van situaties die uit verschillende problematieken bestaan
- Vervolledigt het administratief dossier
- Verdedigt de belangen van de cliënt
- Verduidelijkt de mogelijkheden binnen het hulpaanbod
- Informeert de cliënt over zijn rechten en plichten
- Bepaalt de organisaties en interne diensten die voor de cliënt van belang zijn
- Rondt de procedure af indien aangewezen
- Bepaalt het verdere verloop van het proces
- Begeleidt de cliënt

- Bouwt een vertrouwensrelatie op met de cliënt
- Responsabiliseert en emancipeert de cliënt
- Biedt psychosociale ondersteuning bij verwerkings- en veranderingsprocessen
- Maakt een inschatting van risico's voor de cliënt en zijn omgeving
- Organiseert overlegmomenten met de cliënt
- Stemt het begeleidings- of hulpverleningsplan af met alle betrokkenen
- Volgt de uitvoering van de te ondernemen acties op
- Volgt de ontwikkeling van de begeleiding op en stuurt bij indien nodig
- Sluit de begeleiding af of draagt deze over
- Gebruikt kantoor- en bedrijfseigen software (tekstverwerking, rekenblad...)
- Gebruikt webapplicaties van verschillende instanties voor aanvragen, informatieverstrekking...
- Vult het cliëntendossier in
- Maakt verslagen op
- Polst naar de verwachtingen van de groepsleden en toetst deze af
- Bereidt de inhoud van de groepssessie voor
- Selecteert de gepaste werkvorm
- Treft logistieke voorbereidingen
- Betrekt elk individueel groepslid bij de sessie en
- Bewaakt de groepsdynamiek
- Stuurt de groep volgens de doelstellingen
- Hanteert de gekozen werkvormen afhankelijk van de doelstellingen
- Gebruikt didactische hulpmiddelen
- Rondt de groepssessie af en vraagt aan de deelnemers hoe ze de sessie ervaren hebben
- Verzamelt verbeterpunten bij de deelnemers
- Werkt een voorstel van project uit
- Luistert naar de inbreng van anderen
- Neemt taken en verantwoordelijkheden op
- Werkt samen een planning uit
- Geeft aanwijzingen aan medewerkers en/of deelnemers
- Stelt de planning op en past ze aan wijzigende omstandigheden aan
- Verdeelt taken en verantwoordelijkheden
- Informeert, begeleidt, stuurt en motiveert (nieuwe) medewerkers
- Controleert de uitvoering van de opdrachten en het naleven van procedures

Probleemoplossende vaardigheden

- Bemiddelt met anderen om afspraken te maken en conflicten te voorkomen
- Maakt gebruik van onderhandelingstechnieken om eventuele conflicten op te lossen
- Evalueert de kwaliteit van de geleverde diensten
- Signaleert vastgestelde knelpunten op het niveau van de eigen werkzaamheden
- Signaleert vastgestelde knelpunten op het niveau van de eigen organisatie
- Signaleert vastgestelde knelpunten op beleidsniveau
- Maakt de organisatie alert voor drempels binnen de eigen werking
- Werkt mogelijke voorstellen uit om de drempels weg te werken
- Stuurt de werkzaamheden bij indien nodig
- Behandelt klachten
- Beoordeelt alle klachten en werkt op basis hiervan oplossingen uit
- Past een planning aan wijzigende omstandigheden aan

- Past de eigen hulpverleningsstijl aan ten aanzien van de cliënt
- Onderneemt dringende acties indien nodig
- Bemiddelt tussen de cliënt en de voorzieningen en/of officiële instanties
- Bemiddelt tussen de cliënt en officiële instanties
- Past een planning aan wijzigende omstandigheden aan
- Past de planning aan wijzigende omstandigheden aan

Motorische vaardigheden

Omgevingscontext

- Het beroep van de maatschappelijk assistent wordt globaal genomen in dezelfde werkomgeving uitgevoerd, tenzij de beroepsbeoefenaar op frequente basis externe contacten heeft (vb. huisbezoeken, vergaderingen...). In dat geval gaat het om variërende contexten
- Het wisselende aspect voor de maatschappelijk assistent is voornamelijk gesitueerd in de grote variatie aan doelgroepen en problematieken waarmee ze geconfronteerd worden
- De omgang met de doelgroepen* en problematieken (o.a. juridisch advies, budgetbeheer, hulp bij medische kosten, sociaal woonaanbod...) vergt een grote mate van flexibiliteit en stressbestendigheid
- De verandering van de regelgeving zorgt ervoor dat de maatschappelijk assistent zich voortdurend dient in te werken in nieuwe bepalingen, richtlijnen en deze gericht dient te implementeren in de dagelijkse opdrachten
- Het beroep wordt soms uitgeoefend in onregelmatige werktijden
- De maatschappelijk assistent dient te kunnen werken op individuele basis, in teamverband, in multidisciplinair verband
- De inhoud van de job is zeer gevarieerd en hangt voornamelijk af van de hulpvraag waarmee de cliënt zich aandient
- De beroepsuitoefening vereist in sterke mate het nemen van initiatief
- Bij de beroepsuitoefening moet men zich bewust zijn van de effecten van eigen verbale, non-verbale en digitale communicatie en de invloed ervan op de cliënt
- Tijdens de uitoefening van het beroep kan de beroepsuitoefenaar geconfronteerd worden met verbale of fysieke agressie van de cliënt
- De uitoefening van het beroep vraagt een sterke verantwoordelijkheidszin
- Bij dit beroep wordt er door alle maatschappelijke assistenten meegebouwd aan een cultuur van collegialiteit, welzijn, respect binnen de professionele relaties
- De sector kent reglementeringen betreffende kwaliteitszorg...
- In dit beroep moet de maatschappelijk assistent zorg dragen voor de eigen draagkracht en het eigen welbevinden

Handelingscontext

- De maatschappelijk assistent moet op constructieve en transparante wijze informatie uitwisselen met de andere actoren conform het deontologisch kader
- De maatschappelijk assistent werkt constructief samen met de cliënt, collega's en andere actoren

- de maatschappelijk assistent is zich voortdurend bewust van de impact van zijn handelingen op de cliënt
- De maatschappelijk assistent kan zich aanpassen aan en flexibel opstellen bij wisselende werkomstandigheden
- De maatschappelijk assistent dient steeds het hulpverleningsplan, de wetgeving en het kwaliteitshandboek te respecteren
- De maatschappelijk assistent moet blijven met de ontwikkelingen binnen de sector, dit vergt levenslang leren en het volgen van (verplichte) opleidingen
- De maatschappelijk assistent dient planmatig te kunnen denken, prioriteiten te stellen en zijn werkzaamheden te organiseren
- De maatschappelijk assistent handelt discreet conform de professionele, ethische en deontologische principes
- De maatschappelijk assistent toont zin voor initiatief binnen de grenzen van het wetgevend en professioneel kader tijdens bepaalde situaties, problemen, opdrachten...
- De maatschappelijk assistent moet kwaliteitsvol handelen
- De maatschappelijk assistent moet cliëntgericht werken
- De maatschappelijk assistent moet het positief imago van zijn organisatie uitstralen
- De maatschappelijk assistent dient op empathische wijze om te gaan met de cliënt
- De maatschappelijk assistent dient consequent en gefocust te werken
- De maatschappelijk assistent moet zich bewust zijn dat gemaakte fouten gevolgen kunnen hebben op korte en lange termijn voor het welzijn van de cliënt
- De hulpvraag van de cliënt vormt het uitgangspunt voor het handelen van de maatschappelijk assistent
- De maatschappelijk assistent heeft aandacht voor een hygiënisch voorkomen en een verzorgd taalgebruik
- De maatschappelijk assistent moet constructief kunnen omgaan met (moeilijke) cliënten, klachten en/of specifieke verwachtingen
- De maatschappelijk assistent is de eindverantwoordelijke voor de hulpvraag van de cliënt

Autonomie

Is zelfstandig in

- Het uitvoeren van beroepsspecifieke handelingen (vb. het uitvoeren van een sociaal onderzoek conform regelgeving)
- Het uitvoeren van het hulpverleningsplan conform de gemaakte afspraken met de cliënt
- Het informeren en adviseren van de cliënt
- Het doorsturen van de cliënt naar de gepaste instanties
- Het bemiddelen met de gepaste instanties en het opkomen voor de rechten van de cliënt
- Het rapporteren over de vooruitgang van het dossier aan het multidisciplinair team
- Het uitvoeren van administratieve taken (dossieropbouw...)
- Het evalueren van eigen werk
- Het uitbouwen van de eigen kennis
- Het begeleiden van stagiaires en nieuwe medewerkers
- Het coördineren van projecten
- Het analyseren en synthetiseren van knelpunten opdat deze kunnen gesignaleerd worden aan het beleid in en buiten de eigen organisatie

Is gebonden aan

- Wettelijke reglementeringen en procedure(s)
- Het beroepsgeheim
- Het hulpverleningsplan
- De richtlijnen inzake het uitvoeren van een sociaal onderzoek
- Het beleid van de organisatie
- Het kwaliteitshandboek

Doet beroep op

- Het interdisciplinair team, collega's, de cliënt, externen en de omgeving van de cliënt voor advies en samenwerking
- Externe hulpbronnen

Verantwoordelijkheid

- Werkt volgens de wettelijke reglementeringen en procedure(s)
- Handelt professioneel en volgens de deontologische principes
- Werkt samen in multidisciplinair* verband
- Communiceert professioneel en empathisch met de cliënt en het cliëntsysteem
- Werkt volgens de kwaliteitsprincipes
- Plant en organiseert de eigen activiteiten
- Bouwt eigen deskundigheid op
- Organiseert en faciliteert opleidingsacties
- Draagt bij tot de ontwikkeling van het beleid
- Gaat correct om met diversiteit
- Organiseert het onthaal
- Organiseert de vraagverheldering van de cliënt
- Voert een sociaal onderzoek uit indien nodig
- Stelt het dossier samen en start de hulpverlening op
- Informeert de cliënt over hulpbronnen en (administratieve) stappen en verwijst indien nodig de persoon door
- Voert samen met de cliënt het hulpverleningsplan uit
- Voert de administratieve taken uit
- Bereidt een groepsessie voor
- Leidt de groepsessie
- Coördineert projecten van de organisatie
- Stuurt operationeel de maatschappelijk werkers aan

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

- Uittreksel uit het strafregister
- De wet van 12 juni 1945 tot bescherming van de titel van maatschappelijk assistent bepaalt dat de beroepsbeoefenaar moet beschikken over een bachelordiploma in het sociaal werk

Vereiste attesten

Geen vereisten.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

De sector beschikt niet over concrete tewerkstellingsgegevens voor het beroep maatschappelijk assistent. Elke partner heeft een inschatting gegeven voor de eigen subsector, zijnde:

- OCMW: een 6000-tal maatschappelijk assistenten
- Beschutte werkplaatsen: 167 maatschappelijk assistenten
- Ziekenfondsen: 433,15 VTE gesubsidieerden (anno 2015, exclusief aantal indicatiestellers Vlaamse Zorgverzekering en Multidisciplinair Team VAPH)

Vacatures

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures	
NEC zonder uitzendopdr.	02. Dranken, voeding en tabak					1		1			1					1		
	11. Overige industrie														27	29		
	15. Transport, logistiek en post						2									2		
	18. Financiële diensten										3				3	6		
	19. Zakelijke dienstverlening	5	1	1		23	3	3	2	1	3				1	43	13	
	21. Diensten aan personen		15	1	19	2			1						1	39	3	
	22. Ontspanning, cultuur en sport	1	1													2		
	23. Openbare besturen	57	11	25	39	22	11	22	37	10	19	12	8	16	38	327	37	
	24. Onderwijs	11		2	2	1	2	4	5		11	1		3	2	44	1	
	25. Gezondheidszorg	16	175	3	9	6	6	4	6	5	14	3	8	3	7	265	31	
	26. Maatschappelijke dienstverlening	109	34	35	48	50	16	47	11	12	78	24	40	15	90	609	60	
	27. Overige dienstverlening	2			2		1				1				1	5	12	4
	Totaal	201	237	67	119	105	41	82	61	28	130	40	56	38	174	1379	149	
NECzU via werving- en selectiekantoren																		
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	89				2	1	2			6			1	9	110	22	
Totaal	89				2	1	2			6			1	9	110	22		
Uitzendopdrachten																		
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	9	7		2	4	6	14		4	18		1	1	45	111	46	
Totaal	9	7		2	4	6	14		4	18		1	1	45	111	46		
TOTAAL	Totaal DA1830 Maatschappelijk werker	299	244	67	121	111	48	98	61	32	154	40	57	40	228	1600	217	

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2013	2014	2015	Eindtotaal
NEC zonder uitzendopdr.	903	867	1140	2910
NECzU via werving- en selectiekantoren	91	126	135	352
Uitzendopdr.	166	128	152	446
TOTAAL	1160	1121	1427	3708

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	8	33	9	12	18	1	10	1	5	5	2	1	3	41	149
<u>Uitzendopdrachten</u>				1	1	1				2			1	40	46
TOTAAL	8	33	9	13	19	2	10	1	5	7	2	1	4	81	195

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2013	2014	2015
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	1053	1052	1379
<u>Uitzendopdr.</u>	60	67	111
TOTAAL	1113	1119	1490

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	201	237	67	119	105	41	82	61	28	130	40	56	38	174	1379
<u>Uitzendopdr.</u>	9	7		2	4	6	14		4	18		1	1	45	111
TOTAAL	210	244	67	121	109	47	96	61	32	148	40	57	39	219	1490

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	429	94	128	158	110	63	116	74	108	318	84	132	175	1989

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Het beroep staat niet op de lijst van de knelpuntberoepen 2015.

4. Samenhang

Maatschappelijk assistent

Maatschappelijk werker